

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ДЕХҚОНЧИЛИК ТИЗИМИНИ ЯНГИЛАШ АСОСЛАРИ

Норбек ҚАЮМОВ,
Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазири

Президентимиз Ислам Абдуганиевич Қаримов ўн иккинчи қаҳриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн учинчи сессиясида таъкидлаганидек, тараққиётнинг ҳозирги босқичида энг муҳими аҳолини озин-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдир. Туб иқтисодий мустақилликка эришиш республикада озин-овқат муаммоларини оқилона ҳал қилишнинг тақозо этади.

Бу фойда қийин, машаққатли, лекин амалга ошириш мумкин бўлган вазифа. Юрбошимиз томонидан иқтисодий қайта шаклланиш бўйича ўтказилаётган ички сибаст хўжаликларда деҳқончилик барқарорлигини ошириш, ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишни яхшилаш имконини беради. Устивор тармоқда иқтисодий ислохотлар тобора чуқурлашаётган ҳозирги вақтда ердан фойдаланиш самардорлигини кўтариш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини, айниқса дон етиштиришни кўпайтириш асосий вазифага айлانмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг «Сугориладиган ерларда бошқил дон экинлари яппи майдонларини кенгайтириш чоралари тўғрисида»ги қарори ана шу умумдават миқёсидаги муҳим вазифани ҳаётга тадбиқ этишга йўналтирилган. Президентимиз ташаббуси билан қабул қилинган ушбу ҳужжат катта иқтисодий ва ижтимоий аҳамиятга эга бўлибди. Ҳукумат қароридида қаллачиликни ривожлантириш, яппи дон етиштириш миқдорини кўпайтириш имконини берувчи асосий йўл-йўриқлар белгилаб берилган. Бундан ташқари мазкур қарор барча хўжаликларга, сугориладиган майдонларда, қўлай иқлим шароитларидан тўлароқ фойдаланиб, бошқил дон экинларини алмашлаб екишга қиритган ҳолда деҳқончиликнинг ушбу тартибларини ўзгартириш ҳисобига кенг имкониятлар очиб беради.

Ғалла етиштиришни кўпайтириш бўйича ҳукумат қароридида кўзда тутилган барча чора-тадбирларни амалга ошириш қишлоқ хўжалиги ташкилотлари фаолиятининг асосий йўналишидир. Бунинг учун аввало алмашлаб екишнинг янги тартибларини жорий этиш ва ўзлаштириш бўйича катта ишларни бажариш лозим. Муҳими, суви ерларда бошқил экинлардан юқори ҳосил етиштиришни таъминлаш керак. Бу ўз навбатида ердан оқилона фойдаланишни, юксак сифатли уруғликларга эга бўлишни, ўғитларни омиқдорлик билан ишлатишни, экинларни диққат-этибор билан парварिश қилишни, барча дала ишларини белгиланган муддатларда, сифатли адо этишни, хуллас, юқори ҳосил олишга қаратилган барча агротехник тадбирларни бажаришни тақозо этади.

Кейинги уч йилда ғаллачилик хўжаликларини ривожлантириш бўйича талай ишлар қилинди. Жами ғалла майдонлари 1989 йилга нисбатан ҳозирга келиб 340 минг гектарга, бунинг устига асосан сугориладиган ерлар ҳисобига кенгайди. Яппи дон ишлаб чиқариш 1,4 баравар кўпайиб, барча тоифадаги хўжаликлар ҳосилини кўшиб ҳисоблаганда 2 миллион 250 минг тоннадан ошди. Олдинга қўйилган вазифа нақадар кенг қамровли эканлигини аниқлаш учун шунини таъкидлаш керакки, кейинги уч йилда бошқил дон кирмовининг ўртача йиллик ҳажми қариб 1 миллион 52 минг тоннага тўғри келди. Ўртача ҳосилдорлик гектарига 13,2 центнердан тушди. Жумладан, сугориладиган ерлар ҳисобига яппи ҳосил деярли 530 минг тонна, ҳосилдорлик 22 центнерни ташкил этди. Жорий йилда 1 миллион 340 минг гектарга, жумладан, 750 минг гектар сугориладиган ерга арпа ва буғдой экиш белгиланган. Суви ғаллазорлар ички ҳиссадан эиёб кенгайди. Ана шу жами майдонлардан 2 миллион 300 минг тонна дон етиштириш, унинг ўртача йиллик кўрсаткичини 2,2 баравар ошириш кўзланган.

Кўп йиллардан бери биринчи марта дон етиштиришнинг замонавий асослари барпо этиш вазифа қилиб қўйилди. Бу муҳим муаммони ҳал этишда қишлоқ хўжалиги ташкилотлари, илмий муассасалари, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассислари олдида турган асосий вазифа ҳар гектар ердан кўпроқ самара олишни таъминловчи деҳқончилик тартибларини жорий этишдан иборатдир. Ҳажма жойда янги илгор технологияларга ўтиш, экинларни тўғри, навбатма-навбат екишни таъминлаш бу вазифанинг асосини, ўзанини ташкил қилади. Маълумки, пахта яккахокимлиги тасирида алмашлаб екишга эътибор сусайди. Натижада хўжаликларда бошқа тармоқлар ривожланмай қолди.

Ҳозирги вақтда давлат манфаатлари шунини тақозо этадики, ҳар бир хўжаликда келгусида ғалла етиштиришни кўпайтириш, шунингдек, жамоа, давлат хўжаликлар ва ширкатларнинг аниқ табиий-иқлим шароитларидан келиб чиқиб алмашлаб екишни қарор топтириш керак. Бу борада Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтининг ўсимликшунослик кафедраси олимлари яхши ташаббус кўрсатдилар. Улар Нарпай райони хўжаликларидида алмашлаб екишнинг янги тартибларини ишлаб чиқишга ва жорий этишга қийдан ердам кўрсатишляпти.

Деҳқончиликнинг бутун тизимини янгилаш ва ердан фойдаланишнинг оқил

лона ёндашувларини шакллантириш республика истиқлолга эришганлиги тўғрисида мумкин бўлаётганини унутмаслик лозим. Мустақил давлатнинг иқтисодий ва ҳуқуқий асосларидан фойдаланган ҳолда қишлоқда ишлаб чиқариш муносабатларини қайта ташкил этиш бўйича ўз кўлами жиҳатидан беқийс ишлар амалга оширилмоқда.

Барча кўринишдаги хўжаликлар — жамоа, давлат, фермер ва шахсий ёрдамчи хўжаликлар, ширкат ва ижара жамоалари учун тенг иқтисодий шароит яратилмоқда. Бошқача айтганда, ишлаб чиқариш муносабатларини қайта ташкил этишда, аввало юзага келган меҳнатга ҳақ тўлашнинг ва ишчи йўлга қўйишнинг аниқлаш шакллари ўзгартириш орқали ушбу доллар масала ечилмоқда. Ширкатлар, оила пудрати асосида ишловчи жамоалар, фермер хўжаликларини каби янги шаклдаги иш юритишлар ҳозирнинг ўзидаёқ афзаллигини кўрсатаёпти. Меҳнат унумдорлигини сезиларли даражада оширадиган ишлаб чиқаришни ташкил этиш шакллари мавжудлигини тажриба тасдиқламоқда. Бир-икки йилдаёқ ғалла, пахта ҳосилдорлигини гектарига 15—20 центнерга, сабзавот, мева, узум ва чорвачилик маҳсулотларини 1,5—2 баравар оширишга эришган жамоаларни кўплаб мисол қилиб келтириш мумкин.

Қишлоқ хўжалигида бозор алоқаларини кенгайтиришга, шунингдек, ички хўжалик жараёнларини амалга оширишга хизмат қилувчи товар-пул муносабатларини ривожлантириш давом этмоқда. Жорий йилнинг бошидан бери жамоаларнинг хоҳишлари билан 715 та давлат хўжалиги мулкчилигининг бошқа шаклларида ўтказилди. Жумладан, 317 та жамоа хўжалиги, 304 та ширкатлар, 90 та ижара бирлашмалари ташкил топди. 733 та қорамолчилик фермаси жамоа мулки қилиб берилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишловчи кичик цехларни, маданий-маиший ва умумий овқатланиш шохобчаларини хусусийлаштириш бўйича ишлар олиб боришмоқда.

Кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари асосий бойлик ҳисобланган сугориладиган ерлардан яхшироқ самара олиш борасида берилган кенг имкониятлардан омиқдорлик билан фойдаланишляпти. Андижон районидида «Гулистон», Амударё районидида «Мангит» давлат хўжаликлари ижара бирлашмаларида айлаганидан сўнг янгица хўжалик юритиш шароитида бери йилдаёқ фойдалилик даражасини сезиларли оширдилар, яппи даромадининг қарийб 75 фоизини меҳнатга ҳақ тўлашга, қолган маблагини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга йўналтирдилар. Бухоро ва Қашқадарё вилоятлари деҳқончилик-санаят уюшмаларининг собиқ давлат хўжаликлари ҳам қайта ташкил этилганидан сўнг, ички молиявий натижаларга эришдилар. Иқтисодиётда структуравий ўзгаришлар юзасидан белгиланган тадбирларни бажариш ишларининг кўламлари республика Президентининг Олий Кенгаши XIII сессиясида сўзлаган нутқида чуқур ва яққол ифодасини топган. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашнинг яхшилаш, хўжаликлар томонидан янги технологияларни жорий этиш ва ўзлаштириш, қайта ишлаб бўйича юқори технологияли корхоналарни барпо этиш соҳаларида аниқ вазифалар белгилаб берилган. «Муаммоларни ҳал қилишнинг қилиш шундаки, қишлоқда хўжалик юритишнинг шундай механизмини яратиш керакки, у ҳар бир деҳқоннинг ўз меҳнати натижаларига модалий манфаатдорлигини рағбатлантирсин, етиштирилган маҳсулотларини унинг ўзи тақсимлашга имконият яратсин».

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг юзага келаётган янги кўриниши республикада рўй бераётган ўзгаришлар хусусиятига тўлиқ мос келиши лозим. У агротехника, ташкилий ва иқтисодий жиҳатдан асосланишга муҳтож. Янги алмашлаб екиш тартибларини ишлаб чиқиш, бошқил экинларнинг унумдорлигига, туپроқнинг сув-физик ҳолатига, мелiorатив ҳолатига тасирини аниқлаш, экиш, ҳосилни йиғиштириб олиш техникаси ва технологияси билан боғлиқ қатор масалаларни ҳал қилиш, деҳқончиликнинг янги тизими самардорлигига ҳар томонлама баҳо бериш керак.

Сугориладиган майдонлар ҳисобига ғалла етиштиришни кўпайтириш ва пахтазорларни 1,5 миллион гектар атрофида барқарорлаштириш вазифаси энг майдонлари тузилишини тубдан қайта кўриб чиқишни ва алмашлаб екиш тартибларини ўзгартиришни тақозо этади. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси билан биргаликда илгор хўжаликлар тажрибаси ҳамда Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтидида ўтказилган тадқиқотларга асосланиб, экинларнинг янги тузилишини ва сугориладиган ерларда ғалла етиштиришни кўпайтириш имконини берувчи алмашлаб екиш тартибларини ишлаб чиқдилар.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

1993 йилнинг 1 ноябридан меҳнат ҳақи, пенсиялар ва стипендияларнинг миқдорини ошириш тўғрисида

Истеъмол моллари ва хизматларнинг нархлари ўсиб бораётган шароитда Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилиш мақсадида:

1. 1993 йилнинг 1 ноябридан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудидида:

иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 16.200 сўм қилиб белгиланиб, иш ҳақи ўртача 1,2 баравар оширилсин; фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадла-

рининг энг паст даражаси ойига 16.200 сўм миқдоридида белгилансин;

меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 17.550 сўм қилиб белгилансин, ҳозирги вақтда амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,2 баравар оширилсин.

2. Олий ўқув юртлири талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлири ўқувчиларининг сти-

пендиялари 1,2 баравар кўпайтирилсин, шу билан бирга талабаларнинг ошхоналари ва буфетларида тушулган овқатларнинг қийматидан 50 фоизли чегирмалар сақлаб қолинсин.

3. Бюджетдан пул билан таъминланган вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вази-рлар Кенгаши, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимликлари, ташкилотлар ва муассасалар ушбу фармонда белгиланган энг оз иш ҳақи миқдорига асосланиб, меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича янги тариф сеткиси разрабларига мувофиқ ходимларнинг

оқладлари ўз вақтида қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги мазкур фармонга мувофиқ пенсияларнинг миқдорлари қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги бюджетдан таъминланган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ сарф-харажатларни пул билан таъминлаш манбаларини аниқласин.

6. Мулкчилик шакллари-

дан қатъи назар хўжалик ҳисобидидаги корхоналар ва ташкилотларга мазкур фармонга мувофиқ даромад манбаларини қидириб топишга қараб, даромад манбалари вақтинча етишмай қолган тақдирда эса банк муассасалари аниқ мақсадни кўзлаб берадиган кредитлар ҳисобидан меҳнат ҳақини ошириш тавсия қилинсин.

7. Ушбу фармон бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 28 октябрь.

ОҚ ОЛТИН ТОҒЛАРИ ИСТИҚЛОЛ ҚУДРАТИ

(Мухбиримиз Х. Каримов Қорақалпоғистон республикасида хабар қилди)

Тўрткўл райони деҳқонлари давлатга 40 минг тоннадан эиёб оқ олтин топшириб йиллик режани удалладилар. Терилган ҳосилнинг 81 фоиз юқори сортларга сотилди. Муваффақиятга «Ғалаба», «Наврўз», «Мискин», А. Адаккаев номли, Қ. Нуриимбетов номли, «На-

муна», «Ўзбекистон» жамоа хўжаликлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Пахтакорларнинг йил бўйи қилган фидокорона меҳнатлари тўғрисида мўл ҳосил етиштириди. Шу бонс ре-

СУРАТЛАРДА: 1. «Шўрахон» жа-

моа хўжалиги бошқаруви раис муови-

ни И. Ортиқов ва бригада бошлиғи

Ю. Маҳмудов пахтанинг сифатини кўз-

дан кечирмоқдалар. 2. А. Адаккаев

номли жамоа хўжалигининг илгор ме-

ханизатори М. Болтаев.

Б. АЛЛАШЕВ олган суратлар.

ТЎРТКЎЛ ЗАФАРИ

жа қисқа вақтда удалланишига эришилди. Ҳосилдорлик ҳам кўп хўжалик ва бригадаларда нихолда юқори бўлди. Ҳозирнинг ўзида бу кўрсаткич айрим жамоаларда 30 центнердан ошиб, йиллик топшириқ 120—130

фонизга бажарилди. Ҳар доимидек жорий йилда ҳам маҳсулотларга эътибор берилди. Мавсумда 150 га яқин терим агрегати унумли ишлатилди.

Деҳқонларимиз ҳақиқий пахта устаси эканлигини яна бир бор исботлади-

лар, — дейди район ҳокими Ғ. Ҳожиёв. — Шу бонс йилнинг қийин келишига қарамай, режани Қорақалпоғистонда биринчилар даражасида удалладик. Ҳали далада да ҳосил мўл, сурьат сусайган йў. Шу йил ноябрь ойида семизли Тўрткўл шаҳримизнинг 120 йиллиги нишонланади. Биз байрамга тўғна сифатида пахта тайёрлаш режасини 120 фонизга удаллашга қарор қилдик.

ҚУМҚЎРҒОН—ОШДИ ДОВОН

1992 йили пахта тайёрлаш йиллик режасини бажара олмади доғда қолган қумқўрғонлик деҳқонлар жорий йилда катта зафар қўчишди. Бутун мавсум давомида қаровчилик қилиб, йилнинг тўртинчи ушшоқлиги билан ташкил этилганларига сабабли ютуқларига ютуқ қўшди. Октябрь ойининг сўнги ўн кунлигида қўзланган 29 минг тонналик хирмон барпо этилди. Ўртача ҳосилдорлик ҳар гектар ерга режа удалланган кунга қараб 30 центнердан тушди. «Оққончигай», Н. Мирзаев номли, «Беш қаҳрамон» давлат ва жамоа хўжаликлари, «Қорақўлча» ширкат хўжалиги ва Ульнов номли жамоа хўжалиги заршунослари бу ютуққа залворли улуш қўшдилар.

Шуни айтиш керакки, қумқўрғонликлар ҳам барча деҳқонлар қатори табиат қийинчиликларига дуч келишди. 4,5 минг гектар майдонга қайтадан чигит қадашди. Ана шунча майдонга эртанишар «Юлдуз» нави, 2,5 минг гектарга «Наманган-77» ва 2,5 минг гектар майдонга «Термиз-16» нави уруғ қадаб, даладарда мўл ҳосил тўплашга эришилди. «Ижод», «Термиз-24», «СоюзНИХИ-11» навларидан синов ва уруғлик учун экинган майдонлар ҳосили ҳам шунли бўлди.

Туман деҳқончилик-санаят уюшмаси боз ҳосилоти Холмамат Абдусоатов биз билан суҳбатда зафар рақамларини шарҳлаб, шундай деди: — Туманимизда айрим

бригада ва бўлимлар ҳосилдорлигини ҳар жиҳатдан кўтариб, сарбаланд довон оширдилар. Бунга донгдор пахтакорлар номини кўплаб келтириш мумкин. Унончи, 451 гектар ерда деҳқончилик қилган Ниёзов бошлиқ Хўнамултин уюшмаси деҳқонлари режадан уш центнер ортқ — 34 центнердан хирмон тикладилар. Ҳали бу рақам салмоғи яна ошди. Абдулла Нормуновнинг етакчилигидаги «Қумқўрғон» уюшмасида ҳам режа 108 фониздан ошиб кетди. Бўлимнинг мавжуд 256 гектар пахтазоридида терим давом этмоқда. Соатмурод Оролов, Қарин Соатмурод, Норқобил Сувонов бошлиқ бригадалар хирмон, айниқса, баракали бўлди. Дастлабки марра анча ортда қолди. Ҳосилдорлик бу жамоаларда айни чоғда 40-43 центнердан ошди.

Тажрибали пахтакор Эсон Жўраев раҳбарлик қилаётган Н. Мирзаев номли жамоа хўжалигини «оқ олтин» ижодкорлари йиллик режани 113 фониздан ошириб қўйдилар. Хўжалигининг Эшмуҳсин Остонақулов, Ҳаким Хўназаров бошлиқ агроучасналаридида, Хўраам Хўназаров, Обид Қароров етакчилиги қилаётган бригадаларда режадан ортқича пахта топшириш сурьати бўшаштирилмапти.

«Беш қаҳрамон» давлат хўжалиги пахтакорлари ҳамон пендадамлар сафида. «Оққончигай» давлат хўжалигида эса кўпгина бўлим ва бригадалар давлатга пах-

та сотиш йиллик режасини 150-180 фонизга етказиб қўйишган бўлсада, сўнгги ҳосилни ҳам нест-нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишда юқориликни кўрсатишляпти. Жума ака Ҳасанов саркорлик қилаётган бу хўжалигини Алимардон Сатторов, Шавкат Саидов, Эсон Мисир, Абдусаттор Қўтубов, Эркин Кенжаевлар бошқоқ бўлган бўлим ва бригадалари бутунини кунда 35 центнерлик марра сари даладл боришляпти.

Қумқўрғонда ҳосилнинг асосий қисми қўл кучи билан йиғиштириб олинмоқда. Мавсумда 7-8 тоннадан ошириб дур-жавоҳир терган Зебо Саидова, Мухаббат Тошбоева, Бўрихон Бозорова, Мусаллам Қаророва, Гулно, ра Камолова сингари кўпмишқилотрамчи теримчилар марранинг олдинги сафларидида боришляпти. Шунингдек Гулчехра Шерназарова, Манзура Жўраева, Ойжамоли Кенжаева каби фидокорлар ҳам сафдошларидан ортда қолшмапти. Туман даладаридида 15 мингдан ортқ теримчи жаловон уришмоқда.

Вилоят пахтакорлари эртанидиган юксак маррани забт этиб, йиллик пахта тайёрлаш режасини ортин билан адо этишга шайланмоқдалар. Бунда қумқўрғонликларнинг муносиб ўз ўрни бор.

Абдуғаффор ОДИНАЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
мухбири.

ХИРМОНГА БАРАКА!

ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ
БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1993 ЙИЛ
29 ОКТАБРГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Вилоят	Режадиги нисбатан фонз ҳисобида			
	Жами	Шу жумладан машина терими		
	Бир кунда	Мавсум бошидан	Бир кунда	Мавсум бошидан
Хоразм	1,98	112,60	0,80	27,29
Бухоро	1,39	110,86	0,29	27,34
Қашқадарё	1,69	104,63	1,34	91,15
Навоий	2,07	96,02	1,62	56,71
Сурхондарё	1,07	93,17	0,31	50,45
Қорақалпоғистон				
республикаси	1,26	91,92	0,61	62,08
Андижон	1,71	81,73	0,84	30,22
Фарғона	1,48	74,23	0,26	15,10
Тошкент	2,18	72,59	2,07	57,14
Жиззах	2,36	69,29	2,45	67,72
Самарқанд	2,01	69,00	1,38	36,05
Наманган	1,68	67,95	0,80	23,80
Сирдарё	2,62	53,45	2,71	43,69
Республика бўйича	1,70	84,63	1,32	49,00
Шу жумладан илгичи		тозалди пахта		
Сурхондарё	1,17	84,13	—	—
Қашқадарё	1,88	74,34	—	—
Наманган	0,51	15,61	—	—
Андижон	—	—	—	—
Навоий	—	—	—	—
Республика бўйича	1,32	81,19	—	—

ДЕХҚОНЧИЛИК ТИЗИМИНИ ЯНГИЛАШ АСОСЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Алмашлаб экиннинг қуйидаги тартиблари тавсия этилади: 8 далали — 2 дала беда, 4 дала ғўза, 2 дала дон. Пахта майдонларининг салмоғи 50 фоз; 9 далали — 2 дала беда, 5 дала ғўза, 2 дала дон. Пахта майдонларининг салмоғи 55 фоз; 10 далали — 2 дала беда, 6 дала ғўза, 2 дала дон. Пахта майдонларининг салмоғи 60 фоз.

Ушбу алмашлаб экин тартибларининг моҳияти шундан, ҳўжалиқларда алмашлаб экин майдонларини ташкил этишни ўзгартирмай туриб, пахтазорларини, сабаоват, полиз ва озуқа пайкаллари қисман қисқартириш ҳисобига, шунингдек, мелiorатив майдонлардан фойдаланиб, алмашлаб экин далаларидан бошоқли дон экинлари учун 750 минг гектарни акратиш мумкин.

Янги тавсияларда беданинг биринчи даласи келгуси куздан бошлаб фақат йўғичқа ўстирилишини назарда тутиб ҳолда дастлабки йили арпа ва бугдой экинга акратилади. Зарурат туғилганда у бошоқли дон экинлари билан аралаш экинлади. Галлага мўлжалланган екиннинг дала пахта ёки маккажўхори, сабаоват, полиз ҳосили йиғиштириб олингандан сўнг жойлаштирилади. Шунда бошоқли экинлар алмашлаб экинда 18—20 фозини ташкил этади. Пахта-чиқма ихтисослашмаган ҳўжалиқларда эса галла экинлари салмоғи 30—40 фозига етади.

Янги тавсиялар шуниси билан аҳамиятлик, бунда бошоқли дон экинларига илгарики битта ўринга иккита дала ажратилади. Яна бир муҳим жиҳати, алмашлаб экиннинг янги тартибларида беда август-сентябрь ойларида экин қўзда тутилади. Шундай қилинса, ҳосилдорлик сезиларли ортиб, беданинг туپроққа унмоддорлигига таъсирни кучайди. Бундан ташқари илмий тадқиқотлар, аниқсиз Самарқанд қишлоқ ҳўжалиғи институтида ўтказилган тажрибалар кўрсатганидек, суғориладиган ерларда бошоқли экинларни кенгайтириш туپроқ таркибини яхшилабди, ўн органик моддалар билан бойитди, яилта чалинишни кайтайтирди.

Алмашлаб экин далаларида экинларни набат билан экинга муносабатини ўзгартириш аввало жадал деҳқончилик тузиллигининг замонавий тизимини яратишга имкон беради. Бу қишлоқ ҳўжалиғида олиб берилаётган иқтисодий қайта шаклланиш талабларига мос келади, шунингдек, туپроқ-иқлим шaroитидан ва суғориладиган майдонлардан тулқорқ фойдаланиб, юқори самара олишни таъминлайди.

Илгор ҳўжалиқлар тажрибаси яққол кўрсатадики, қарада алмашлаб экин туғри йўлга қўйилган, деҳқончиликнинг илмий асосланган тизими жорий этилган бўлса, уша ерда суғориладиган экинзорлардан юксак натижалар олинмоқда. Амударё районидagi «Оқ олтин», Чортоқ районидagi Навоий номи, Ёиқудов районидagi «Ўзбекистон», «Зарфшон», Узув районидagi «1 Май», Жарқўрғон районидagi «Социализм», Ёиқудов районидagi А. Ёиқудовий номи, Хонқа районидagi Ал-Хоразмий номи жамоа ҳўжалиқлари мурнаккаб туپроқ-иқлим шaroитига қарамай, йилдан-йилга пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олмақдалар. Сайхунобод районидagi «Ўзбекистон» давлат ҳўжалиғи тажрибалари диққатга лойиқдир. Унинг экин майдонлари шўрланган. Аммо алмашлаб экинни туғри жорий этиб, экин, парваришлаш, маҳаллий ва минерал ўғитларни ишлатиш билан боғлиқ барча агротехник тадбирларни юксак даражада бажариб, ҳар йили гектардан 60 центнердан ошириб арпа ва бугдой ялчиб олинмоқда.

Янги технологиялар галлачилик ҳўжалиқларининг келажигидир. Ҳар гектар ердан камиди 40—45 центнердан хирмон кўтариш учун улар барча майдонларда илгор усуллари жорий этилиши лозим. Андижон, Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё ва Фарғона вилоятларининг қўлчилик ҳўжалиқлари янги технологияни муваффақиятли ўзлаштиришяпти. Шахристон районидagi «Ҳақиқат», Ёиқудов районидagi «Халқдош», Пахтачи районидagi «Деҳқондор», Наманган районидagi Қўзқонқо Саъдиев номи жамоа ҳўжалиқларини ва бошқаларни бунга мисол қилиб келтириш мумкин. Бу ҳўжалиқлар йил сайн барқарор юқори ҳосил етиштириб, гектардан 50 центнердан ошириб дон йиғиб олишмоқда. Шунини таъкидлаш мумкин, минерал ўғитларни ишлатишга сарфланган ҳар бир сўм, ҳисобига 4—5 сўмлик қўшимча дон.

етиштирилмоқда.

Пудратнинг ижара, оила ва бошқа шакллари қўлланилган жамоаларда галла ўстириш йўлга қўйилган қўлчилик ҳўжалиқларда ҳосилдорлик гектарига 15—20 центнер кўтарилади. Жорий йилда қариб 480 та жамоа ва давлат ҳўжалиқлари гектаридан 35 центнердан ядод дон йиғиштириб олдилар. Шу ҳисобдан 125 та ҳўжалиқда бу кўрсаткич 45—60 центнерни ташкил этади. Шахристон, Ёўз, Балиқчи, Ёиқудов, Наманган, Пахтачи, Термиз, Сайхунобод, Ёулистон, Қўйи Чирчиқ, Охунбобоев районларида янги технологиялари қўлланиб, гектар ҳисобига 55—70 центнердан арпа ва бугдой етиштираётган бригадалар қўлаб топилди.

Ҳан ютуқлари ва илгорлар тажрибасини жадал, изил жорий этиш ҳар бир меҳнат жамоаси иш фаолиятининг асосий йўналишини бўлмоқчи лозим. Бу кимнингдир шахсий иши бўлмасин, балки умуммаллаб аҳамиятга молик вазифадир. Бунинг устига бизда ҳали ҳам шундай ҳўжалиқ раҳбарлари борки, янгича ишлаш зарурлиги туғрисида кўп гапириб, амалий ишга келганда лоқайдлик кўрсатишади.

Галла майдонларининг кенгайтириш аввало республиканинг озиқ-овқат ва ел учун донга талаб-эҳтиёжини ўз ишлаб чиқариши ҳисобидан таъминлаш даражасини оширади. Айни вақтда бошоқли дон ҳосилини йиғиштириб олинган сўнг кечки картошка, сабаоват ва озуқа экинларини қайта экин ҳисобига суғориладиган ерлардан самаралироққ фойдаланиш учун кенг имкониятлар очади.

Алмашлаб экиннинг тавсия этилаётган янги тартибларини ўзлаштириш қишлоқ ҳўжалиғини юртишга ўзгаришлар қилишни тақозо этади. Улар йирик деҳқончилик минтақалари учун ишлаб чиқилган, Айни пайтда нафақат вилоят, балки ҳар бир район ва ҳўжалиқ бўйича қишлоқ ҳўжалиғини юртишнинг янада аниқроқ тизимларини ҳаётнинг ўзи тақозо қилмоқда. Қишлоқ ҳўжалиғи ишлаб чиқарилишининг шароитлари бўйича Қашқадарё, Сирдарё, Самарқанд вилоятларини мисол келтириш мумкин, уларнинг ҳар қайсиси алоҳида минтақалардир. Айни вақтда бу вилоятларнинг ҳар райони табиий ва туپроқ шaroитида тудобан фарқ бор. Хуллас, деҳқончилик тизими ҳар бир ҳўжалиқ ва бригада учун аниқ бўлиши, «Жамоа, давлат ҳўжалиғининг, фермер ҳўжалиғининг деҳқончилик тизими» деб ёзиб қўйилиши лозим. Шунини унутмаслик керакки, беш йил муқаддам ишлаб чиқилган деҳқончилик усуллари асосий вазифа — суғориладиган ерлардан яхшироққ фойдаланиш даражасини ошира олмайдди. Бунини шунинг учун ҳам айтаямизки, ўзоқ йиллар деҳқончилик маҳсулотлари янги ерларни ўзлаштириш, табиий унмоддорлик манбаларидан фойдаланиш ҳисобига етиштирилди. Туپроққ унмоддорлигини тиклаш ҳақида кам қайғурилди. Ҳозир жами суғориладиган майдонларнинг қариб 60 фозини шўрланган ва шўрланиш бошланган, салкам 13 фозини эса кучли даражада шўр босган.

Деҳқончилик замонавий юртиш қоидалари, ер қувватидан фойдаланиш талаблари бузилиши пировард натижада гумус миқдори камайишга, туپроқнинг суф-физиологик ва биологик ҳусусиятлари ёмонлашишга олиб келди. Текширишлар кўрсатишча, сувли ерларнинг каттагина қисмида туپроқ тўйимли фосфор билан етарли таъминланмаган, қариб учдан бир қисмида калий миқдори оз.

Иқтисодиётдаги барча қийинчиликларга қарамасдан юзага келган аҳволин тўзатиш учун республика ҳукумати суғориладиган майдонларини ялпи қайта таъминлаш мақсадида ўн миллилард сўмдан зиёд маблағ акратиш имконини қидириб топди. Бу ишлар ҳозир Мелiorация ва сув ҳўжалиғи вазирлиги бўлиналари томонидан кенг қўлама олиб бериляпти. Жорий йилнинг ўтган тўққиз ойида деярли 30 минг гектар суғориладиган ер қайта таъмирланди. Табиийли, белгиланган ҳамдаги ишларни тезда бажариб бўлмайди. Бунинг учун мелiorаторлар бир неча йил қаттиқ меҳнат қилишлари керак.

Галлачилик ҳўжалиқларини жадал ривожлантириш селекция ва уруғчиликка янгича ёндошувлари тақозо этади. Ҳосилдорлиги ва сифати юқори, ўғитга, сувга ва бошқа агротехник тадбирларга тез қўйилмаган навлар зарур. Янги орада янги навлар улушини 30—40 фозига етказиш керак. Бу далалар ҳосилдорлигини оширишнинг муҳим омилларидан биридир. Ҳолбуки, бу имконият

дан етарли фойдаланилмаяпти. Ишлаб чиқариш суви ерларда ўстириш учун арпа ва бугдой навларини танлашни кўзда тутиб ўтирмайди. Жамоа ва давлат ҳўжалиқларида жами экин майдонларининг бор-йўғи 45 фозиди суви ерлар учун қўлай навлар экилмоқда ва жадал технология асосида ўстирилмоқда. Аниқ йўлга қўйилган уруғчилик йўқлиги сабабли навларни ўз вақтида алмаштириб, янгилаб бўлмаётди.

Галлазорлардаги аҳволин яхшилаш кўп жиҳатдан илмий-назарий таъминотга боғлиқ. Ҳукумат қарориди ҳўжалиқларда бошоқли дон экинларини ўстиришнинг жадал усуллари жорий этиш, шунингдек ҳар бир минтақанинг табиий-иқлим шароитларини ҳисобга олиб суғориладиган ерлар учун арпа ва бугдойнинг янги, серҳосил навларини тadbқи қилиш бўйича илмий-тадқиқот институтлари, тажриба станцияларининг вазифалари аниқ-равшан белгилан берилган. Ишнинг у ёки бу усулини танлаш селекцияларга ҳавола. Муҳими, улар ўз иш фаолиятларида ишлаб чиқарилишининг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олишлари лозим. Янги навлар қурғоқчиликка, касаллик ва зараркуналдалардан юксак чидамли бўлиши, гектар ҳисобига камиди 80—90 центнердан ҳосил бериш керак. Айни вақтда ишлаб чиқаришга киш совуғига чидамли, тезпишар галла навлари, шунингдек қайта экин учун нўхат, лония, мош, гречка навлари зарур.

Республикада галла майдонлари кенгаймоқда. Бу раҳбар ва мутахассислардан ишлаб чиқаришни ташкил этишда сифат жиҳатдан янги ёндошувлари талаб этади. Сувли ерларда бошоқли дон экинлари ҳосилдорлигини пастлигининг сабаблари таҳлил қилинса шу нарса аёнлашадики, ўсимликлар бегона ўтлардан, касаллик ва зараркуналдалардан етарлича ҳимон қилинмаляпти. Галлани ўстиришда суғориш ва ўғитларни ишлатиш алоҳида ўрни тутади. Бошоқ бойлаш даврида азот етишмаслиги (бу даврда ўсимлик жами бериладиган мазкур ўғитнинг тахминан 50 фозини таллаб қилади) ҳосилдорлик камайишга олиб келади. Сувли шaroитда арпа ва бугдойдан юқори дон ҳосили олиш учун экин олдидан туپроқни ишлаш пайтда гектар ҳисобига 90 килограммдан фосфор, 60 килограммдан калий ва 30 килограммдан азот солиш тавсия этилади. Парвариш даврида гектарига 75 килограммдан азот ҳисобига икки марта озиқлантириш лозим. Уларни ўсимлик шохчалаш ва най чиқариш даврида ўтказган маъқул. Бир килограмм ўғит ҳисобига ўртача 6—10 килограмм кўп ҳосил етиштириш мумкин.

Бир қатор районлар ва ҳўжалиқларда дон ҳосилдорлигини пастлигининг асосий сабаблари энг аввало агротехника тадбирларини паст даражада ўтказилиши, кузги галла майдонларини кенгайтиришга эътибор сустили билан изоҳланади. Бундай ҳўжалиқларда майдонлар экинга тайёрлаш қўзиб юборилди, қўнча сараланмаган уруғчиланган фойдаланилди, кузда ва баҳорда суғориш ҳамда озиқлантириш ўз вақтида адо этилмайди. Бугдой ўсимлигининг оби ҳаётга бўлган эҳтиёжи ҳамиша ҳам ҳисобга олинуврмайди.

Суғориладиган майдонларда галла етиштиришни қўлайтириш йўналишидаги изланишлари давом эттириб, ҳар бир гектар майдондан олингандан маҳсулот миқдорини ошириш ҳақида қайғуришимиз зарур. Қўпгина ҳўжалиқлар тажрибаси агротехниканинг барча талабларига амал қилиш замин самарадорлигини янада ошириш мумкин эканлигини кўрсатмоқда. Масалан, Термиз районидagi «Дўстлик» жамоа ҳўжалиғида кузги арпадан 55 центнердан ошириб дон олингандан сўнг силос учун сарғо экилган ва 600 центнердан озуқа мажарилган. Наманган районидagi «Икнодор» ҳўжалиғида ҳам тақорий экинлар ҳисобига ердан самарали фойдаланилмоқда.

Дончиликка юқори натижаларга эришиш барча раҳбарлардан, мутахассислардан, галлазорлардан агротехник тадбирларга қатъий амал қилишни талаб этади. Ҳар бир тадбир ўз вақтида ва сифатли адо этилиши муҳим аҳамиятга эгадир. Мустақил мамлакатимиз иқтисодиётининг муҳим бўлини ҳисобланган галлачиликни тараққий эттириш, ҳосилдорлигини ва довонинг ялпи миқдорини кескин ошириш учун қишлоқ ҳўжалиғи фанининг барча салохиятини янги технологиялар қўлланилишига сафарбар этишимиз зарур.

МЕХНАТГА ЯРАША РАҒБАТ

Далаларда ҳаёт қайнайди. Пайкалларга юлдузлардай қийғос-қийғос сочилган чачоқлар деҳқон меҳнатининг баракасига ишора қилади.

Кўз пахтакорларга қарашаяпти. Ҳозирги қўшл кунларнинг ҳар лаҳзаси бобо-деҳқон учун ганимат. Вақтдан унумли фойдаланган, йиғим-теримга масъулият билан ёндошган жамоа пировард баракали хирмон яратди. Меҳнати улугнинг — юзи ҳам ёруғ бўлишини Янгийўл туманидаги М. Мирзабобоев номи жамоа ҳўжалиғи миришкорлари яхши билишади. Улар жорий йилда 480 гектар ерга чигит қадаб эрта қўлмалдан юксак маррали қўзлаб меҳнат қилишди. Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллиги нишонланган қўтлуғ йилда 1 минг 245 тонналик хирмон яратишга аҳд қилинганди. Аҳднинг эса замирида фақат заҳмат ётади.

Ҳар гектар ердан қўзланган режани қойлайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Заршунослар теримда катта уюшқоқлик кўрсатмоқдалар. Бу борада ҳўжалиқнинг Исмомил Иброҳимов, Турсунали Тожибоев, Қамбарали Султонов, Турғубой Доимбобоевлар етакчи бўлган бригадаларда дастлабки кунлардаюқ сурьатга-сурьат қўшилди. Шу кунларда ҳам мазкур жамоаларда йиллик режанинг 2,5-3 фозини миқдориди ҳосил йиғиб-териб олинмоқда.

Кўл теримида ҳосил сифатли саранжомланади. Бунга эса сурьат қўйилса — иур устига аъло нур. Ҳўжалиқда иш шу тарикка ташкил этилган. Гулзода Соликова, Нуритдин Отабоев, Араббой Тўёқов, Муҳаббат Улмасова, Жаҳонбуви Раҳмонлиева, Ҳанифа Муродова сингари қўпнингкилограммчилар хирмонга барак киритишяпти. Уларнинг ҳар бири терган кўнлик пахта 100-120 килограммдан тош босмоқда. Бу илгорларнинг ҳар қайсиси маҳсулмда 8-10 тоннадан дур-жавоҳир териб беришга аҳд қилишган.

Ҳўжалиқ далаларида ҳар шарчилар ҳам астойдил тер туқишмоқда. Шунингдек, 54, 51, 50 ва 39-мактабларнинг юқори сифт қўзувчилари, Янгийўл озиқ-овқат техникумининг талабалари унумли хирмоннинг кун сайн қад ростлашга қўмақлашмоқдалар. Жами 480 нафардан зиёд киши пахтазорда жавабдор уришмоқда. Бутун куч ва техника воситалари далага сафарбар этилган. 10 та транспорт транскри 30 та тележанни тираб, ҳосилин пешима-пеш қабул пунктларига етказиб бермоқда.

Теримчиларга бир килограмм пахта учун дастлаб 25 сўмдан, шу кунларда эса 30 сўмдан ҳақ тўлаямиз, — дейди ҳўжалиқ бошқаруви раиси Абдуҳомид Абдуганиев. — Бригадалар, теримчилар ўртасида беллашув ҳар беш кунда яқулла-ниб, голиблар ҳам молиди, ҳам маънавий рабабатлантириб боришмоқда. Дала шийпонларини мазкур талабга мос ишлаб турибди. Меҳнат аҳли учун ҳамма шароит муҳайё.

Ҳосилдорлиғини режадаги 25 центнер ўрнига 30 центнерга етказиш мустақил Ўзбекистонимизнинг иқтисодиётини мустақамлашга қўшмалак муносиб ҳиссидир. Президентимиз И. А. Қаримов голиб вилоятлар меҳнаткашларига йўллаган табрикномаларида ҳам бунини алоҳида қайд этмоқда. Янгийўллик пахтакорлар, шу жумладан М. Мирзабобоев номи жамоа ҳўжалиғи деҳқонлари ҳам шу олий мақсадда меҳнат қилишяпти.

Эркин ТУЛАГАНОВ, «Қишлоқ ҳақиқати» муҳбири.

НУРОТА КАТТА СИНОВ ОЛДИДА

Зойиржон Зикриёевич Нуритдинов Ўзбекистон халқ депутати, республикада хизмат кўрсатган иқтисодчи унвонига мушарраф бўлган. Ўзоқ йиллар масъул вазифаларда ташаббус кўрсатиб ишлади. Ҳозир Нурота район ҳокими, Халқ ноиб, ҳоким сифатида иқтисодиётини, халқ турмуш фаровонлигини юксалтиришга қаратилган тадбирларни муваффақиятли амалга оширишга муносиб улуш қўшмоқда. 6 фарзанднинг отаси.

Асл чорвадорлар маскани — нуроталиқлар учун ҳам гоёт масъулиятли, имтиҳон дамлари — бошланмоқда. Бизда ҳарорат анча паст юради. Қишли-қировли кунларда муаммолар болабаб кетади. Чўпон-чўпчилик отарни қишлоддан беталофот олиб чиқиш учун сабот — матонат кўрсатиб ишлайдилар. Бахтимиз шунки, ҳал қилувчи бўғиларда эътиқодли, ишбилармон, ҳар қандай шароитда ҳам муаммолар ечимини топа оладиган даргалар фаолият юритишмоқда. Уларнинг тажрибаси, ташаббускорлиги, ҳар масалага давлат нуқтан назаридан ёндошишга одатланганлиги ютуқларининг муҳим омилдир.

Нуротада 72 минг аҳоли, 71 та қишлоқ бор. Молларимиз бош сони 350 мингтадан ошди. Қорамолчилик, қўйчилик, туячилик яхши ривожланыяпти. Отчиликка асос солинди. Ҳозир қишлоқ ҳўжалиғи учун беминнат жониворлардан қариб 800 таси меҳр билан парваришланыпти. Ҳамжикхатликдаги сарф-ҳаракатларимиз қўтлган натижаларини берапти. Хусусан, бу йил давлатга гўшт, қорақўл тери, мева, сабаоват топириш режаларини муваффақиятли бажардик. Кўп умрим ноз-неъмат бўёдорлари, чорвадорлар орасида ўтмоқда. Юртимизни бой қилаётган кишилар ҳақида ҳар қанча гапирсам оз. Ўшаларнинг жонбозлиги, шахсий намунаси тўғрисида Охунбобоев номи, «Ўзбекистон», «Розгон» давлат ҳўжалиқларида тармоқ изчил ривожланыпти. Хусусан, «Розгон» давлат ҳўжалиғида бу йил ҳар юз қўйдан илк бор 108 тадан қўзи олишти эришилди. Унинг асосий қисми ўстиришга қолдирилди. Район бўйича бу кўрсаткич 109 таши ташкил этди. СЖҚдан қўтлганларимиз, қорақўл тери сифатида, туёқ сонининг ошишига, иқтисодий омилларга алоҳида эътибор берилаётганлиги тўғрисида натижалар яхшиланяпти. Бу йил ўтган йилга нисбатан 20 минг донга қорақўл тери, 151 тонна гўшт кўп топиришти эришилди. Равшанки, ишнинг муваффақияти раҳбарнинг ишчанлик фаизлигига, ташкилотчилигига кўп жиҳатдан боғлиқ. «Розгон» давлат ҳўжалиғи директори Раҳматжон Абдуллаев ишончли оқлаётган кадрларимиздан бири. У Президент фармонларини бажариш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишда жонбозлик кўрсатмоқда. Меҳнаткашларни иқтисодий ҳимоялаш масалаларида дастлабки хайрли ишлар қилинмоқда.

Қиш аёзи, саратон жазирамасига чидаб йилловларда сурув-сурув қўй боқаётган чўпонлар истиқлолимиз фидойиларидир. Шу ўринда уларнинг айримлари ҳақида тўхталмоқчиман. Охунбобоев номи давлат ҳўжалиғи чорвадори Гаффор Обидов ўз соҳасини пухта эгаллаган ташаббускор чўпон. Маҳаллий шaroитни, касобиинг нозик томонларини яхши билади. Бугун об-ҳаво қандай бўлади, сурувни ўтлатиш учун қайси яйлов қўлай, буларни осон айтиб беради. Кучли шамол, бўрон қўтарилаганда, ёғингарчиқлар авж олганда бу каби зарбдорларнинг тажрибалари бағоят асқотмоқда.

«Розгон» давлат ҳўжалиғи чўпони Зиё Султонов ҳақида бизда алоҳида ҳурмат билан гапиряшди. Қачон қараманг муқаддас ташвишлар билан донда, Таклиф-мулоҳазаларини ўртага донга ташлайди. Адолатсизликка қарши мурасасиз курашади. Одамлар билан ҳамжорликда яшашнинг афзаллиғи бе-қийс. Яқинда отлардада бўлганмишда отахонлар қалин қиров тушиши, совуқ бўлиши мумкинлигини алоҳида таъкидлашди. Ҳокимлик барча отларни бундан воқиф этди. Тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Нуронийлар янгилинишмаган экан, 25—26 октябрдаги совуқ чорвага деярли эиен етказмади. Ҳозир ҳамма чорва жонқурларига раҳматлар айтишмоқда. Илқ гапларни Файзулла Хўжаев номи давлат ҳўжалиғи чўпони Шоди Қўбилов шaнъига ҳам айтмоқчиман. Ҳар гал у билан сўхбатлашганимизда: қани энди барча чорвадорлар шундай ялашса, меҳнат қилинса, деган фикрга борамам...

Олдинмида гоёт масъулиятли вазифалар турибди. Очғи, бу йил озуқа масаласи қийин кўчади. Сабаби ёз қурғоқ келди. Файзулла Хўжаев номи ва бошқа ҳўжалиқларда чигиртка хуруж қилиб ўтларни еб битирди. Сув муаммоси ошмишча бўлди. Шу кунгача қаттиқ ишлаб бир мол ҳисобига 103 килограммдан хашак йиғилди. Ваҳоланки, бу кўрсаткич 150 килограммдан кам бўлмаслиги керак. Ҳўжалиқларнинг раҳбарлари, мутахассислари ямқони бор жойдан озуқа мажарига зўр беришмоқда. Шароитимиз қийинлиги яна қуйидагиларда кўринади. Одатда ҳар қўйга 3 гектар ер туғри келиши керак. Бизда нари борса 1,5 гектарга етади. Боз устига аҳолининг 350 минг бош чорваси бор.

Тўғри, бозор шaroитида ҳаммага ҳам қийин, у-бунини рўйқат қилган ютқазади. Бунини яхши англаган ҳокимлик, мутасадди кишилар синналган тадбирларни изчил амалга оширишмоқда. Муаммоларни ҳал этиш юзасидан айрим фикрларни ўртага ташламоқчиман. Отарларимиз 377 та қўдундан насослар ёрдамида сув ичади. Электр токи қўтилигандада чўпоқ қолгани баъзида одат тусига кириб қолди. Оқибатда насослар қуяди ёки анча вақт ишлаймайди. Уларни таъмирлаш учун катта пул керак. Ремонт устакхонаси эса ҳанузгача йўқ. Бу ҳақида

тегишли жойларга мурожаат қилганимиз. Ўринли талаб тезроқ қондирилса айни мудида бўларди. Ҳозирда ўзимиз бир амаллаб насосларни таъмирлаб келаямиз. Баъзида мутахассисларимиз Оқдарёга қатнашгани-қатнашган.

Нуротада 5 минг гектар унмоддор ер бор. Халқ ноиб, ҳоким сифатидаги фикрим шунки, Зарфшон дарёсидан сув келмагунча оби ҳаёт масаласи тўла ҳал бўлмайди. Тўғри, бу жуда катта маблагни талаб қилади. Аммо хайрли тадбир қисқа вақт ичиди. Ўзини оқлашига шубҳа йўқ. Бунинг жон қойити яна шунинг учун айтаямизки, туманда аҳоли йилга 3,5 минг кишига қўлайиб бормоқда. Халқни фанат чорва бонмайди. Энди боғдорчилик, сабаовотчилик, сановат корхоналарини ривожлантирмай туриб мақсадга эришиб бўлмайди. Ҳоким сифатида яна бир нафас қатъий ишонч қўйламан: одамлар орасида бўлиб, улар билан дозарб масалалар юзасидан ошчқасига фикрлаштириш аҳамияти катта. Шу ўринда мисол келтирсам. Бир кун Гўмбаз участкасига бордин. Тиниб-тинимас соҳибкор Худойберди ота Назаров рўбарў келди.

— Зап келдингиз-да, ҳоким бува, — деди у самимий қўришаркан. — Қачондан бери бир масала ҳусусида фикрлашмоқчийдик. Нуфўзли йиғилишларда мевачилик, узумчиликни ривожлантиришни керак, деб жуда туғри таъкидладимиз. Нуронийлар билан мазкур участкада тоқзор барпо этсак қандай бўларкин, деган фикрга келдик. Ердан берилса, хайрли ишга маҳкам бел боғлардик.

Мутахассислар билан фикрлашдик. Бир ҳафтадан кейин махсус брига шиб бошладик. Маана — отахонларнинг 1,5 га ҳаракати билан 100 гектарда мева, 85 гектар ерда мўл узум етиштирилмоқда.

Ҳокимлик тоғонли жойларда терак экинга эътиборни қўчайтириш ҳақида фармон чиқарди. Сафарбарлик таъминланди. Қисқа вақт ичиди 500 минг донга терак қўчати ўтказилди. Хайрли иш яна давом эттирилди. Яхши ниятларимиз кўп. Яқин вақт ичиди бир кеча-кундузда 5 тонна шакар ишлаб чиқарадиган цех ишга туширилди. Қишлоқларда, шаҳар марказида Америка, Греция, Италия билан ўзаро ҳамкорликда ишга туширилган корхоналаримиз гуриллаб ишламоқда. Макарон цехи, консерва цехи ҳам бор. Улар эл дастурхонини кишин-ёйин неъмат билан таъминлашда муҳим роль ўйнаяпти.

Бизда Розгон, Нурота мармар конлари маъқул. Бу йилга 27 минг куб блок мармар ишлаб чиқариш имконини бермоқда. Бундан ташқари шу муддат ичиди 20 минг куб метр плита тайёрланяпти. Ўзоқ вақт мобайнида бу нодир хом ашёни Навоийга ташиб қайта ишладик. Натижада тайёр ошма шериклар қўлайди. Ҳозирги кунда барча имкониятни Розгон мармар комбинати қурилишига қаратяпти. Янги директор А. Хусенов яхши ташкилотчилик кўрсатмоқда. Ният йил охиригача мазкур комбинат ишини йўлга қўйиш.

Очғи айтман, туманда 5,640 нафар ишсиз бор. Уларнинг қўли юқорида қайд этилган қишлоқлардаги аёллардир. Шу бонс 85 та деҳқон (фермер) ҳўжалиғи, 24 та кичик корхонадан ишга туширдик. Уларда 500 дан ортиқ киши ишляпти. Халқ депутати сифатида назарларни виждондан бажаришга ҳаракат қилаямиз. Қатор депутатлар, ишбилармон раҳбарлар билан ҳамжикхатликда шаҳар марказида 100 километрлик газ қуварлари торти

Эртага—Автомобилчилар кuni

МУШКУЛИН ОСОН АЙЛАБ

Исон тафаккурининг маъсули — автомобиль пайдо бўлган-дан бери орадан кўп вақт ўтгани йўқ. Аммо бу кашфиёт ҳаётимизга шунчалик тез ва чуқур сингир кетдики, эндиликда кундалик турмушни, жамият таъриқининг ўзига тасав-вур этиш қийин. Зеро, автомобиль транспорти неча юзлаб чакирим олинсадаги манзилларни бослаб, ўзқини яқин, оғирини енгил қилиб турди. Оқдид, камтарин, лекин шарафли касб соҳиблари бўлиш ҳайдовчиларнинг серзаҳмат меҳнат-ларини ҳаммаша ҳам ҳис этакермаймиз. Ҳолбуки, ҳар тонг минг-минглаб шундай фидойилар йўловчиларин, халқ хўжа-лиги юрларини белгиланган манзилларга ташвиш ниятида ўз «дундуллари» миниб йўлга отганишди.

Бугун улар қалбида ўзгача фараҳ, катта хурсандчилик. Одатдагидек, кўллари рулда, кўзлари йўлда, бироқ кўнгли-да элга хизматга байрам қўювчи. Шодона арафасида «Эзавотранс» давлат-акционерлик корпорацияси бошқаруви раисининг ўринбосари М. АЛИЕВ билан ўрашиб, амалга оширилаётган ишлар, дуч келинаётган муаммолар, тармоқ-нинг бугунги ва истиқбол ҳақида сўхбатлашдик.

— Мансуржон Махмудович, маълумки, автомобиль транспорти мамлакатимиз халқ хўжалигининг муҳим бўғинларидан биридир. Азалий орау — юрт истиқлоли мазкур соҳага ҳам таъсир кўрсатди, албатта. Даставвал, мустақиллик шарофати ила юз берган ўзгартишлар хусу-сида тўхталиш.

— Республикаимиз раҳба-рийатининг доно сиёса-ти туфайли кўлга киритилган истиқлол барча жа-ҳалларда бўлгани сингари бизнинг тармоққа ҳам таъ-сир этмасдан қолмади. Му-стақиллик ва бозор иқтисо-диети талабларидан келиб чиқиб, соҳиб вазирилик та-шқиллий жиҳатдан янги Ўзе-бекистон автомобиль транс-порти — «Эзавотранс» дав-лат-акционерлик корпор-ациясига айлантирилди. Бу бошқаруви тақомиллаш-тириш, иш юртишда

дай эмас. Буларнинг ҳам-маси ўзимизда тайёрланиб, амалда қўлланилапти.

— Ҳозир ҳеч кимга осон эмас. Бозор иқтисодиёти, беқарор нарх-наво шароити-да тармоқни бошқариш, иш-ли ташқил этиш ўз-ўзидан бўлмапти. Енгил-ойлаш махсулотлари, ахтир қис-млар, янги автобус ва маш-иналар ниятда қимматла-шиб кетди. Устига устак уларни топиш жуда мушкул. Бу муаммолар қандай ҳал қилинмоқда?

— Юрт истиқлоли — кут-луг неъмат. Яратганинг бу тортинга минг бора шук-ронлар айтган ҳолда таъ-кидлаш кераки, бозор му-носабатлари ҳаётга, халқ хў-жалигига осонгина қарор топиб кетадиган нарсас эмас. Қатор муаммолар, қийинчи-ликлар юзага келдики, улар-нинг бирма-бир ҳал қилиб бораётиши. Шунинг алоҳида айтмоқ лозим, республика раҳбарияти, хусусан, Пре-зидентимиз бизнинг соҳага мунотазам ғамхўрлик қилиб, амалий ёрдам ва маслаҳат-лар беришмоқда. Бу эътибор зиммамизга катта масъу-лият, ишонч оқлаб турибди. Жорий йилнинг ўтган дав-рида корпорациямизга давлат қарзи ҳисобига тузилган би-тирлар асосида Туркиядан 87 та «Мерседес-Бенц Турк», 192 та «Велде-214-17» автобуслари, 530 та «Доган» русумли енгил автомобиллар, Жанубий Ко-реядан 247 та «Ву-113» автобуслари олиб берилди. Улар айтилган вилот-ларда аҳолига хизмат кў-рсатапти.

Дарҳақиқат, бугунги кун-да енгил-ойлаш махсулот-

лари, ахтир қисмлар таъ-миноти гоёт жиддий маса-лага айланди. Уларни то-пиш осон бўлаётгани йўқ. Идорамиз тизимидаги кор-хона ва ташкилотлар «Эз-нефттранс» бошқармаси хо-дими билан биргаликда катта қийинчиликлар эва-зига енгил-ойлаш махсу-лотларини келтирмоқдалар. Таъкидлаш жоизки, улар-нинг асосий қисми республи-ка ташқарисидан охиб ке-линапти. Бу борада мам-лакатимиз раҳбариятининг беқийс мададини ҳар лаҳза-да сезиб турибмиз. Шу би-рда бирга жойларда енгил-ойлаш махсулотларини те-жаб-тергаб, оқилона ишла-тиш устидан ўрнатилган на-зоратни қучайтираётишимиз. Насиб этса бу махсулотлар ўзимизда мавжуд бойликлар ҳисобига қолганса, муаммо-ларга ўрин қолмайди.

Эҳтиёт қисмларини ило-жи борича ўз таъмирлаш заводаларимизда тайёрла-япти. Мумкин бўлмаганла-рини айирбошлаш йўли билан топишимиз. Ишчиларимиз ҳамдўстлик мамлакатлари-даги заводаларга 2—3 ойга ишга бориб, уларнинг меҳ-нати эвазига эҳтиёт қисмлар олаётишимиз. Бу муаммолар яқин йилларда ижобий ҳал этилишига, уларни ўзимизда тайёрлашга тўлиқ ишонч бор. Масалан, Самарқанд-даги завод шу йилдан ав-тобус тайёрлаб чиқармоқда.

Улар республикаимиз янги шаҳарларининг янги йўна-лишлари бўйлаб қатнайти. — Келажикда буюк давлат — Ўзбекистонимиз тобора жаҳонга юз тутиб, халқроқ ҳамжамиятга муносиб ўрни-ни топишти. Чет мамлакат-лар билан фойдали алоқа-

лар қучаймоқда. Демокчи-ликти, сизлар ҳам хорижда-ги ҳамкасблар тажрибасини ва илғор иш усулларини ўрганиш учун ўзаро ман-фаатли ҳамкорлик ўрнатган бўлсаларингиз керак?

— Юртбошимиз Сирдарё вилотидаги сессияда суъ-лаган нутқларида хорижий мамлакатларнинг фирмалари билан шерик-ликда ишлаш, қўшма корхо-налар тузиш замон талаби эканлигини алоҳида уқитириб ўтидилар. Чиндан ҳам бун-дай ҳамкорлик келгуси иш-ларнинг асосий мезонлари-дан биридир. Мустиқиллик бизнинг соҳамиз учун ҳам кенг имкониятлар очди. Чет давлатлардаги ҳамкасблар билан ўзаро фойдали алоқа-лар йўлга қўйилмоқда. Ҳо-зирга қадар бирмунча иш-лар амалга оширилди. «Эз-бек» — Хитой савдогранс», «Эзбек-Афгон» қўшма кор-хоналари ташқил этилди.

Улар халқ хўжалиги юрла-рини белгиланган манзил-ларга ташшишмоқда. Яқинда Хитой давлати раҳбарлари билан келишдик, тез орада «Тошкент-Урумчи» йўна-лиши бўйича автобус қатво-ви очилди. Бундан ташқа-ри Туркия, Жанубий Ко-реядаги ҳамкасблар билан яқиндан ҳамкорлик қилаё-тишимиз.

Тахририятимизга қиш-лоқ жойларда йўловчиларга қўйилгандаги хизмат кў-рсатилаётгани, йўналишлар бўйича автобуслар мунтазам қатнамаётгани тўғрисида халқроқ келиб турибди. Бун-дай нуқсонларни бартараф этиш, хизмат кўрсатиш ма-даниятини яхшилаш, юрла-

ни белгиланган манзиллар-га вақтида ташвиш бериш юзасидан ниямлар қилинмоқ-да?

Яқинда Вазирилар Маҳ-намасида «Йўловчилар транспортини самарали фойдаланиш яхшилаш тў-ғрисида»ги масала қўриб чи-қилиб, қарор қабул қилинди. Ушбу ҳужжат корпорация-миз бошқаруви кенгашида муҳокама этилди. Уни амал-га ошириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди, ки, бу йўловчиларга транс-порт хизмати кўрсатишни яхшилашга имкон беради. Юқорида айтилган, хориж-дан келтирилган янги авто-бус ва енгил автомобиллар ҳисобига корхоналаримиз ва ташкилотларимиз техник жи-ҳатдан бирмунча мустаҳкам-ланди.

Нарх-наво қимматлаш-гани, шаҳарлараро йўналиш-ларда йўловчилар кескин озайишга туғайли уларда ав-тобуслар қатнов сони қис-қартирилди. Баъзиларни ҳа-то вақтинча тўхташди. Бўшаган автобуслар шаҳар атрофи ва бошқа яқин йў-налишларда қарайпти. Албат-та, халқимиз талаб-эҳтиёж-ларини, уларга яхшироқ хиз-мат қилиш масъулиятини чуқур ҳис этиб турибмиз.

Тўғай тўғай ҳозирлаш элимизга ҳоз орад. Тармоқ ходимлари ўз байрамларини муносиб кутиб олишадир? Жорий йилнинг ўтган даври режа-топириқлари қандай бақарилиди?

— Халқимизнинг азалий ва қутлуг аънасанаси содиқ қилиб, бугунги шодонани ёрут юз билан кутиб олдик. Ушбу йилнинг тўғиз ойида корхона ва ташкилотларимиз 171,2 миллион тонна халқ хўжалиги юрларини ташви-берилди. Бу борадаги то-пириқ ошириб урдаланди. 11,4 даврга 1 миллион 329 миллион 400 минг йўловчи-га хизмат кўрсатилди. йў-ловчилар ташвишдан 22,4 мил-лион сўм даромад

олинди. Бошқача айтганда, белгиланган топириқлар тегишчи 110,2 ва 134,8 фойзага адо этилди. Хизмат кўрсатиш юзасидан вази-лик ва идоралар билан ту-зилган шартномалар тўлиқ бақарилиди.

Тўғиз ойда идорамиз тизимидаги корхоналарда 3 миллион 334 миллион сўм-лик саноат моллари, жу-младан 177,6 миллион сўм-лик халқ истеъмол товарла-ри ишлаб чиқарилиди, аҳо-лига 16,2 миллион сўмлик пуллик хизмат кўрсатилди. 1 миллион 99,6 миллион сўмлик қурилиш-моннат иш-лари амалга оширилди. 2 та автошўхобекат, умумий май-донин 4922 квадрат метр ҳажмидаги турар жойлар фой-даланишга топирилди.

— Яна бир аънавий савол. Газетамиз муштарий-ларига қандай истакларингиз бор?

— Юртимизда тинчлик-осойишталик ҳаммаша бар-қарор бўлишини, ҳар бир фуқаро мамлакатимиз му-стақиллигини мустаҳкамлаш-га ўз ҳиссасини қўйишини тилаймиз. Шу кезларда бепоён пахта далаларида йиғим-терим авжида. Деҳ-қонларимиз бор ҳосилин тез-роқ саранжомлаб, республи-ка хирмони жадал тиклини-шини истаймиз. Ўлимиз тўй-маъракаларини сўяди. Боши-миз шундай хурсандчили-лардан қичмасин.

— Самимий сўхбатингиз учун ташаккур. Кўп сонли муштарийларингиз номидан Сизни ва барча автомобил-чиларини касб байрамла-нгиз билан чин дилдан қут-лаймиз.

Сўхбатдошлар: Эрташ ИБРОХИМ, Усмон МУҲАММАД.

ОБУНА—94

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯНИНГ МАҚБУЛ УСУЛИ

Бошқа жойларда бўгани каби районда энг йирик кор-хона ҳисобланган Чиноз пахта тозалаш заводида ҳам 1994 йил учун журнал ва газеталарга обуна қилиш кизини бормоқда. Заводнинг ишчи-хизматчилари қайси нашрга ёилмоқчи эканли-ларини маълум қилишга, қолгани бухгалтерия ходим-ларининг иши. Тола ишлаб қиларувиладар доимо ўқиш-га, билишга интилишди.

Хар бир ишчи ва хизматчи бир нечта журнал ҳамда га-зеталарга обуна бўлишга бурундан одатланишган. 1994 йилги обуна баҳолари-нинг ошиб кетганини улар-нинг инкилантириб, қийин аҳ-волга солиб қўйганди. Ана шундай оғир бир пайтда за-вод маъмурияти ва касба-ушумаси ёрдам қўлини чў-ди. «Ўзбекистон овози», «Қишлоқ ҳақиқати», «Тош-кент ҳақиқати», «Ташкент-ка правда» ва бошқа наш-рларга кетадиган харажат-ларини ўз зиммасига олди.

Обуна ва корхона ҳисоби-дан расмийлаштиришга за-воднинг бош бухгалтери М. Матгизиева алоҳида жон-қурли билан ёндашмоқда. Опа ишчи-хизматчиларнинг хоҳиш-истагини ўраниб, уларни таллаш наشري бў-йича обуначилар рўйхатига киритади.

ГОЛЛАНДИЯ

КАРТОШКАСИ

Жалолқуддус туманидаги «Галлабонинг 30 йиллиги» жамоа хўжалигида Голлан-дия уруғи ва технологияси асосида етиштирилган кар-тошкани мутахассислар текшириб қўригани ҳар туп-да 1—3 килограммдан ҳо-сил борибди аниқланди. Ҳи-соб-қитоблар хўжалигидаги картошка экилган 20 гек-тар майдондан саккиз юз эллик тонадан ортиқ ҳосил олиш мумкинлигини кўрсат-ди.

Ингиб олинган картош-канинг асосий қисми ўрғани-ка сақлаб қўйилди. Қолгани эса хўжалик ҳудудига яша-ётган аҳолига тарқатилди.

Анджон вилотидаги бош-ка хўжаликларига ҳам кар-тошка ҳосили етилди ва уни пешма-пеш йиғиштириб олишга киришилди. Вилот бўйича бу йил 908 гектар ерга Голландия картошкеси экилган. Унинг ҳар бир гек-таридан камида 300 цент-нердан ҳосил йиғиштириб олиш мўлжалланмоқда.

ФЕРМЕР ҲИМАТИ

Бағдод туманининг Ҳази-ний номидаги жамоа хўжа-лигида ташқил этилган «Ло-чин» фермер хўжалиги бола-лар бочасини сўт билан таъминлай бошлади.

Ўзбекистон Мустафо-лов бошқил мазкур фермер хўжалиги икки мартаба мол сўйиб, Мозорлот қишлоғида истиқомат қилувчи қарончи, сиз кишиларга, қўл болани оилаларга, «Мустақиллик» номи билан аталувчи бола-лар бочасига, шунингдек, теримчиларга бепул қўйиш тарқатди. Бундан қишлоқ аҳли мамун. Улар тадбир-кор фермерлар ишига рив-жол тиламоқда. (С.А.)

Ишчиларни газе-та-журналларга корхона ҳисо-бидан ёздириб ижтимоий ҳимоянинг энг муҳим, ўзи-га хос турларидан биридир, дейди у. Бозор шароити-да маърифат бир мунча қи-йин аҳволга тушганини сир эмас. Ана шундай мушкул пайтда маъмурият жамоага ёрдам қўлини чўгани таҳ-синга сазовор иш бўлди. Ал-ломаларимиз айтганидек, халқимиз рўзгор икки-чи-кирларига оғир бўлиб, қим-матли маърифий жиҳатларини бой бермасинлар. Улар май-да ташвиш ва тўйғулардан устун бўлишлари керак. Га-зета ва журнал бу зиёдор, У ҳар бир хонадонга кириб бориши ҳам қарз, ҳам фарз.

Марғуба опа корхонанинг энг нуфузли ходими. У аниқ умрининг 40 йилдан кўпро-гини ана шу қадрдон корхо-на кучидаги қизинг меҳнат билан ўтказаяпти. Завод унинг кўзи ўнгига обод бў-лди, ривожланди, қудрати ошди, ишчан жамоа қарор топти. Опанинг таъкидлаши-ча, қўнша, илгма муҳаббат кишининг бебаҳо зийрати. Бугунги вақтинчалик қийин-чиликлар одамлардаги бу ноёб хислатларни киралаш-тиришга асло йўл қўймас-лик керак.

Б. ҚАҲХОРОВ,

Т. ЎРХУЖАЕВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»ГА

1994 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИНИ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазириликка қарашан Мобил телефон тарқатиш марказининг вилот, шаҳар, туман бўлиналарида, қишлоқлардаги шўхобчаларда барча га-зета ва журналлар қатори «Қишлоқ ҳақиқати»га ҳам 1994 йил учун обуна расмийлаштирилмоқда. «Қи-шлоқ ҳақиқати» газетаси тахририят муштарийларин 1994 йил учун обуна бўлишга даъват этар экан, ижодий жамоамизнинг келгуси йилдаги режалари катта ва кенг қамровли эканлигини маълум қилади. Деҳқончилик-сано-ат мажмуидаги илғор иш усуллари, меҳнатни ташқил этиш ва моддий рағбатлантиришнинг энг мақбул қўрилиш-ларини татиқ этиш бораида тўпланган тажрибалар из-чил оммалаштириб борилади.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1994 йилдаги обуна баҳоси 12 ойга 14,916 сўм, 6 ойга эса 7,458 сўм қилиб белги-ланди. Барча соҳада нарх-наво ошганлиги 2—3 йил-дан бери матбуотнинг обуна баҳосида ҳам ўз ифодасини топишти. Бу қороз, бўёқ нархнинг кўтарилганига, бос-махона ва матбуот тарқатиш харажатларининг тобора охиб бораётганлиги билан боғлиқ. Шуларни таъкидла-ган ҳолда қадри муштарийлар диққат-эътиборини уч ма-салага қаратиш зарур. Биринчиси, газетамизга обуна бўласангиз, уни мунтазам ўқиб бориш имконияти яратила-ди. Газетани чакана савдода харид қилишга нисбатан обуначи сифатида олиш анча арзонроқ тушади. Бунинг яна бир қулайлик томони шунданки, наشريмиз хонадо-нинидагизга етказиб берилади. Иккинчидан, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида деярли барча қишлоқ хўжалиги махсулотлари эркин нархда сотилиб, харажатларни қоп-лашга шарт яратилмоқда. Хўжаликлар, қишлоқ хўжа-лиги корхоналари, деҳқонлар ва чорвадорлар бирмунча яхши даромад олишапти. Бу обуна бўлишга иқтисодий шарт яратди. Учинчидан ва энг асосийси, замондо-ларимиз ҳаётини, кундалик турмушнинг оммавий ахборот воситаларисиз, улар кишилар қалбига бахш этадиган маъ-навийсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам хў-жаликлар, корхоналар, ташкилотларнинг раҳбарларини, мутасаддиларини, барча муштарийларини 1994 йил учун обуна расмийлаштиришга даъват этамиз.

Газета индекси: 64602.

● Концерн раисининг муовини Турдимат Тўйчиев ижарачи Рустам Абдурахимов билан Голландия картошкеси ҳосилини кўздан ке-чирмоқда;

● Хўжалик далаларидан узилган қарам ортимлоқда.

АСЛ СОҲИБКОРЛАР

зиёб хонадонда зангори олов порлади.

Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида аҳоли дастурхо-нига 1649 тонна эртани ка-рам, 3044 тонна помидор, 101 тонна сабзи, 13 тонна бошқа хил сабзотларни еткази-б берилди. Шунингдек, 52 тонна мева, 31 тонна узум етиштирилди. Чорвачилик махсулотларидан: 267 тонна сут, 17 тонна пўст, 94 минг дон тухум ва 13 цент-нер жун давлатга сотилди. Йил якунида 635 миллион сўм даромад олиш мўлжал-ланганди. Қолғозчиларнинг ўртача ойлик маоши 35—40 минг сўмни ташқил эта-пти. Хўжалик қисман уруғчи-ликка ҳам иқтисодлашган.

Уруғ сотишдан йилга қў-шимча 45 миллион сўм соф фойда олинган.

Бу маблагларнинг ҳам-маси аҳоли турмуш даражаси-ни ошириш, маданият-маш-ний шароитини яхшилаш, хўжалик моддий техника ба-засини мустаҳкамлаш ва ке-лажакда қолхонини иқтисодий жиҳатдан бақувват хўжалик-лар қаторига олиб чиқиш учун сарфланмоқда.

Барча қишлоқ йўллари асфальтланган. 2 та ўрта мактаб, 4 та бочка, поликли-ника, 8 та нововойхона ишлаб турибди. Қишлоқ гузарлари-да чойхона, гўшт ва саба-зот дўконлари аҳоли хизма-

тида Сабзавотлар хўжалик аъзоларига арзон нархда сотилади.

Президент фармонлари асосида 159 гектар ер қол-ғозчиларга томоғи ва уй-жой қурилиш учун ажрат-иб берилди. 1113 ёш оила-янги уй-жой билан таъмин-ланди. Хўжаликда узоқ йил-лардан бери ишлаб келаёт-ган тажрибали соҳибкорлар кўп. Ўринбой Иброҳимов, Ўлмасжон Умаров, Пўло-шали Ҳожиқомил, Юсуфжон Қайумов, Мавлуда Ўлмасо-ва, Шарифжон Аминов, Му-ҳаббат Қосимова, Насиба-ли Жаиллов ва Олимжон Ма-маризаевлар сабзавот етиш-тиришда ўз билим ва тажри-басини ёшларга ўргатишмоқ-далар.

Эртаки қарам етиштири-шда Абдуқалим Мирисломов етакчилиги қилаётган брига-да аъзолари бу йил улкан ютуққа эришди. Ҳар гектар ердан 503 центнердан ҳосил олиниб, хўжаликка 8 милли-он 641 минг сўм фойда келтирилди. Шарифжон Фозилор бошқил бригада аъзолари эса 476 тонна по-мидор етиштириб 53 милли-он 142 минг сўм нақд даро-мадни қолхоз касасига топи-ширилди.

Етиштирилаётган махсулот-ларнинг 80 фойзи МДХ дав-латларига юборилмоқда. Бар-тер йўли билан бу мамлакат-лардан хўжаликка қурилиш

материаллари, халқ истеъ-моли моллари, техника эҳ-тиёт қисмлари, темир қурув-лар ва бошқа асбоб-ускуна-лар олиб келинмоқда.

Ўтган йили 1045 тонна сабзавот эвазига 200 тонна уруғлик картошка, 240 минг сўмлик ишлаб бонка, 420 кубметр ёғоч, икки вагон шифер ва 2,5 миллион сўм-лик сабзавот солинидан тур-халта олинган бўлса, бу йил 9 ой давомида жами 86 миллион сўмлик турли мах-сулотлар олиб келинди.

Хуллас, хўжаликдаги иш-лар кишини қувонтиради. Мустиқиллик шарофати ту-файли деҳқон ва соҳибкор-нинг ҳам елкасига офтоб тегаётир. Ахир, меҳнатга яраша ҳақ олиш, эмин-эр-кин ҳаракат қилиш қишлоқ аҳлининг асрий орузи эди. Энди уш қулар келди.

Биз яна бир хўжалик, «Ўз-бекистон Мустақиллиги» қолхозида бўлганимизда бу ердаги ишлар ҳам ибратли эканлигининг ғувоҳи бўл-дик. Меҳнат қилсанг, роҳат қўласан деганларидек, со-ҳибкор ерни алдамаса, ер ҳам соҳибкорини алдамайди.

Хўжаликнинг олти гектар-лик иссиқхонаси қирган киши ўзини гўё ёс фаслга қадам қўйгандек ҳис қила-ди. Шафқод ойна остидаги яшил далада етилган помидор ва бодринг эгинидаги узилмо, ташлаётир.

Ишчи конвейр усулида ташқил этганимиз, — деди иссиқхона бош ҳосилоти Маъруфжон Сайдалиев. — Махсулот тўғри дўкон пеш-тахталарига олиб боришмоқ-да. Нархи ҳам бозоридан аён. Шу кунгача 280 тон-на бодринг ва 140 тонна помидор етиштириб шаҳар-ликлар дастурхонига чиқар-дик. Ҳозир йилининг ҳосил олиш масъуми бошланди.

Хўжаликнинг «Бешбола» бўлимида ҳам иш қизғин. Миришкорлар 665 гектар ер-га сабзавот экишган. — Ўрта-ки ҳосил йиғиб олинган. Энди кечки ҳосил йиғишти-риб олишмоқда. Бу йил саб-завотдан ташқари 60 гектар майдонда Голландия картош-каси ҳам экишган. Ҳосил мўл.

Ижарачи соҳибкорлардан Қайумов Қайумов эртани сабзидан ҳар гектар ердан 25 тоннадан ҳосил олди. Унинг ҳаммаси Рустам Аб-дурахимов эса 30 тонна по-мидор ва қарам етиштириб давлатга сотди. Ўтган йили жами 10350 тонна махсу-лот етиштириб хўжалик 2 миллион 410 минг сўм соф фойда қўрди.

— Аҳоли дастурхонини қи-да ҳам тўқин бўлиштириш учун сақлашчиларга саба-завотлардан ташқари 700 тон-на мева қўйилди, — дейди Турдимат Тўйчиев. — Бун-дан ташқари Шароф Раши-дов номидаги «Анор» жамоа хўжалигида шу кунгача 600 тонна анор узиб олиниб дў-кон пештахталарига чиқа-рилди. Мавсум охиригача анорзорлардан 1583 тонна сершарбат неъмат йиғишти-риб олинди.

Раҳмонли АҚБАРАЛИЕВ, «Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

● «Ўзбекистон Мустақиллиги» жамоа хўжалиги иссиқхонаси миришкори Санобар Мирзаева.

● Муқимий номли жамоа хўжалиги раис Сиддиқжон Иброҳимов;

● Сабзавоткор Қайумов Қайумов. Муаллиф олган суратлар.

